



Barendrecht, 18 juni 2010

Aan: De leden van CDA-Tweede Kamerfractie.
c.c.: CDA-partijvoorzitter a.i. de heer H. Bleker
Van: CDA-Barendrecht
Betreft: Waarom geen CO₂ opslag in Barendrecht, de feiten.

Geachte leden van de CDA-Tweede Kamerfractie, Beste CDA-ers,

Allereerst willen wij u de komende weken en maanden heel veel sterkte wensen om in een kleinere CDA-fractie het Christendemocratische geluid te laten horen. Wij beseffen dat in deze eerste dagen van de nieuwe CDA-fractie veel zaken aan de orde komen, die op korte termijn moeten worden geregeld.

CDA-Barendrecht is zo vrij om nu al het enige twistpunt dat wij hadden met de oude CDA-fractie in de Tweede Kamer onder uw aandacht te brengen. Dat betreft de plannen voor een demonstratie project voor de opslag van CO₂ onder Barendrecht. In de vorige TK-fractie was Liesbeth Spies ons vaste aanspreekpunt. Ook al bleven wij op fundamentele punten van mening verschillen we hebben waardering voor de wijze waarop Liesbeth Spies met ons in gesprek bleef en wij elkaar informeerden over de te nemen stappen. Zodra bekend is wie op dit dossier de volgende woordvoerder wordt horen wij dat graag van u.

Wij wijzen u er op dat op het plenaire Congres van april 2010 het gewijzigde amendement van Barendrecht om geen CO₂ onder dichtbevolkt gebied op te slaan het net niet heeft gehaald. Op verzoek van Groningse gedeputeerde Jager is het amendement gewijzigd van geen CO₂ opslag op land naar geen CO₂ opslag in dichtbevolkt gebied. Fundamenteel verschillen CDA-Barendrecht en de voormalige CDA Tweede Kamerfractie/kleine meerheid CDA Congres van mening als het er om gaat dat deze proef onder het dichtbevolkte Barendrecht echt veilig kan. Het gaat namelijk niet om een tijdelijk opslag, maar een eeuwig durende opslag. In de bijlage bij deze brief zetten we de argumenten waarom de gemeenteraad van Barendrecht in juni 2009 unaniem tot een nee op grond van feiten en argumenten is gekomen voor u nog een keer op een rij.

Wij verzoeken u bij uw afwegingen ook u op de hoogte te stellen over nut en noodzaak van de CO₂ afvang en opslag (CCS).

Wij zouden voor de uiteindelijke besluitvorming in de Tweede Kamer plaats gaat vinden over de proef in Barendrecht en dat is door het volgende kabinet met de nieuwe CDA-woordvoerder van gedachte wisselen. Kunnen we daar op rekenen?

Met vriendelijke groet,
namens CDA-Barendrecht

Kees Silvis, afdelingsvoorzitter

Bas Nootenboom, wethouder

Corrie Righolt-Dam, fractievoorzitter

Deze brief bevat één bijlage.

Bijlage:

Waarom zegt CDA Barendrecht en met haar het hele gemeentebestuur van Barendrecht nee geen CO₂ opslag?

N.B. Deze brief wordt gepubliceerd op www.cdabarendrecht.nl en gestuurd naar belangstellenden binnen en buiten het CDA. Op de websites www.cdabarendrecht.nl/CO2, www.CO2isnee.nl en www.barendrecht.nl vindt u meer informatie over het nee tegen de plannen.

Bijlage: Waarom zegt CDA Barendrecht en met haar het hele gemeentebestuur van Barendrecht nee geen CO₂ opslag?

Uit de vele argumenten, die pleiten voor het nee tegen de opslag van CO₂ onder Barendrecht de volgende 10 uitgelicht:

1. Het **Amesco-rapport**¹ van 2007 zegt dat opslag van CO₂ bij voorkeur niet in dichtbevolkt gebied moet gebeuren.
2. Er is **geen onafhankelijke wetenschappelijk onderzoek** uitgevoerd over de geologische bodemgesteldheid onder Barendrecht.
3. De zogenaamde **aanvullende onderzoeken** van de ministers voldoen op geen enkele manier aan de wetenschappelijke standaard, die CDA-Barendrecht voor ogen heeft voor een second opinion. Het kan dan in ieder geval niet zo zijn dat uitgegaan wordt van de uitkomsten van een MER, waar vraagtekens bij gesteld worden. Begin november 2009 hebben we onze bevindingen² aan Liesbeth Spies kenbaar gemaakt.
4. De **risico-analyse** wordt in het MER beperkt tot de injectieputten. Te makkelijk wordt in het MER voorbij gegaan aan risico's in de boven het gasveld gelegen woonwijken. Een onafhankelijk onderzoek naar het weglaten van die risico's ontbreekt.
5. Onduidelijk is hoe de **kennisoverdracht** naar toekomstige generaties gaat verlopen. Er wordt in Barendrecht wel een afvalstof onder de grond gebracht met alle risico's van dien. Nieuwe generaties moeten dit blijven weten!
6. De **hulpdiensten** in de regio Rotterdam zijn niet voorbereid op een ramp met een CO₂ ontsnapping. De traditionele voertuigen bereiken de plek des onheils in ieder geval niet.
7. Een adequaat **monitoringplan** (het meten van CO₂ concentraties op maaiveldniveau) ontbreekt. Alleen is er voor de korte termijn voorzien in monitoring rondom de injectieputten. Monitoring op andere plaatsen boven de gasvelden wordt niet gedaan. In het MER wordt te snel de conclusie getrokken dat het niet te verwachten is dat CO₂ op andere plaatsen dan de plaatsen van injectie boven de grond kan komen. Een bewijs dat dit voor de eeuwigdurende periode echt niet gebeurt ontbreekt.
8. Het blijkt nog steeds dat men, ook in CDA-kringen, de conclusie trekt dat CO₂ veilig kan worden opgeslagen omdat er eeuwen lang aardgas opgeslagen lag. Men ziet dan helaas de **chemische feitelijkheid** over het hoofd. Het gas dat onder Barendrecht lag CH₄ is een brandstof. Een verbinding, die energie levert en onze huizen nu verwarmt of onze auto's aandrijft. Het is een explosief gas en bij ontsnappen stijgt het naar de hogere luchtlagen. CO₂ is daarentegen het afvalproduct van de volledige verbranding van fossiele brandstoffen, dus ook van CH₄. CO₂ is een zwaar gas. Het blijft bij ontsnappen boven het maaiveld hangen. Bekend is dat CO₂ bij concentraties van 5 % gezondheidsproblemen geeft. Boven de 10 % is het absoluut dodelijk. CO₂ reageert zeker op een andere wijze met het gesteente op de grootte diepte, bij hoge temperatuur en druk dan CH₄. Daar is onvoldoende onderzoek naar gedaan. Het zijn dus juist niet die ervaringen uit het verleden, die een garantie zijn voor een veilige toekomst van Barendrecht. Een aantal hoogleraren waarschuwen voor die chemische reacties, die zouden kunnen plaats vinden. Het MER laat dit onderwerp liggen.
9. Er is nog nergens ter wereld **ervaring** met het **teruggpompen** van een gas in een leeg gasveld naar de oorspronkelijke druk. Via compressoren, die jaren lang een enorme hoeveelheid geluid genereren, die net binnen de wettelijke kaders passen, wordt het CO₂ onder een druk van 300 bar teruggepompt. Er is wel ervaring met het tijdelijk opbergen van gas of het gebruik van CO₂ om gasvelden leeg te pompen. Maar dan gaat het niet om een eeuwigdurende situatie. Nader onderzoek of dit haalbaar is ontbreekt.
10. Het MER garandeert een eindige tijd voor de **afsluiting** van de **injectieputten** met een betonnen plug. De risico's voor de oneindige termijn en de gevolgen die het mogelijk over tienduizenden jaren kan hebben ontbreekt volledig.

¹ Amesco, Generic Environmental Impact Study on CO₂ -storage, Royal Haskoning, (9S0742/R04/ETH/Gron), July 2007.

² Zie voor de Barendrechts notitie: <http://www.cdabarendrecht.nl/ruimte/geen-nieuwe-inzichten-aanvullende-co2-onderzoeken-569.php>